

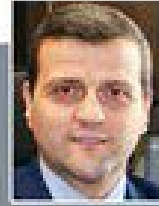
Türklerin manevî ışığı Hoca Ahmet Yesevi

Ahmet Yesevi, Türklerin manevî hayatına asırlarca hükmeden, Türk halk sufilik geleneğinin kurucusu, Arslan Baba'dan teslim aldığı emaneti, insanlara "Hikmet"leri aracılığıyla damla damla özümseten; kutsal emaneti Horasan Erenleriyle dünyanın dört bucağına ulaştıran; Türk diline yazdığı hikmetleriyle dilimizin gelişmesi ve zenginleşmesine büyük katkısı olan, "Pir-i Türkistan" Büyük Veli, öncü şairdir.

Ahmet Yesevi Kazakistan'ın Çimkent şehri yakınlarındaki Sayram kasabasında doğmuştur. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, 1093 yılında doğduğu, 73 yıl yaşadığı ve 1166 yılında vefat ettiği kabul edilmektedir. Babası Sayram'ın meşhur mutasavvıflarından olan İbrahim Ata, annesi ise Sayramlı Ayşe Hatun (Karasaç Ana)'dır. Yedi yaşındayken önce annesini, ardından babasını kaybetmiş ve ablası Gevher Şehnaz tarafından büyütülmüştür. İlk eğitimini babasından alan Yesevi Ahmet, manevî eğitimini Yesi (bugünkü Türkistan)'de devrin meşhur mutasavvıfı Arslan Baba'dan almıştır. Daha sonra Buhara'ya giderek

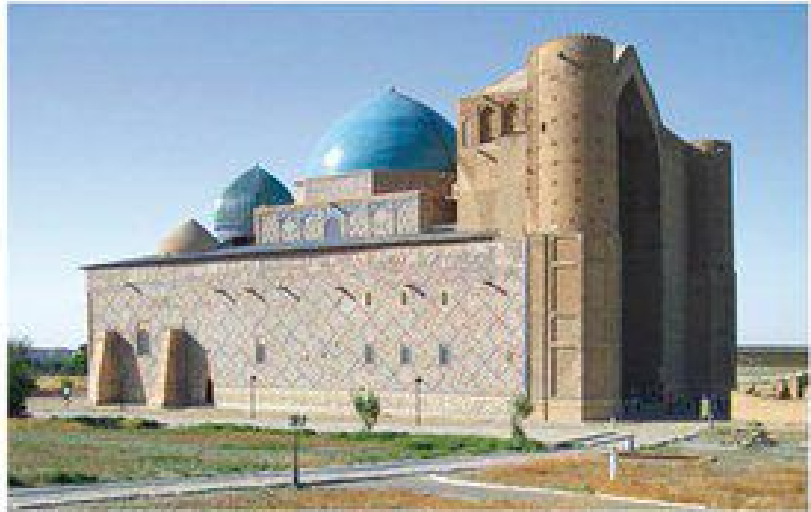
Yusuf Hemedânî'nin yanında manevî eğitimini tamamlamış ve onun vefatı üzerine Abdullah-ı Berki ve Hasan-ı Endakî'den sonra yerine geçmiştir. Bir süre sonra da görevi Abdülhalik-ı Gucluvanî'ye bırakıp Yesi'ye dönerek, hayatının kalan kısmını insanları irşatla geçirmiştir. Hacı Bektaş-ı Veli'nin ifadesiyle doksan dokuz bin öğrenci yetiştirmiştir.

Ahmet Yesevi hazretleri vakitlerini üçe ayırdı. Birinci bölümünde ibâdet ve zikirle meşgul olurdu. İkinci

Prof. Dr. Musa
YILDIZ

Ahmet Yesevi
Üniversitesi Müttevelli
Heyet Başkanı

kosmında talebelerine zâhîrî ve bâîrî ilimleri öğretilirdi. Üçüncü bölümünde ise alın teri ile geçimini sağlamak üzere tahta kaşık ve kepçe yaparak bunları satardı. Bir rivayete göre, onun hâlden anılar bir öküzü vardı. Bu öküzün sırtına bir heybe asar, içine de yaptığı kaşık ve kepçeleri koyup Yesil çarşısına salıverirdi. Kim kaşık ve kepçeden alırsa ücretini heybenin gözüne bırakırdı. Mal alıp da ücretini vermeyen olursa, öküz o kimsenin peşini bırakmaz, nereye gitse peşinden o da giderdi.

Adam ücretli heybeye koymadıkça o kimsenin yanından ayrılp başka yere gitmezdi. Akşam olunca da Ahmet Yesevî'nin evine gelirdi.

Hz. Peygamber'in sünnetine bağlı bir insan olan Ahmet Yesevî Hz. Peygamber'in vefat yaşını düşünerek; rivayetlere göre 63 yaşına gelince, dergâhının altında küçük bir oda şeklinde çilehane yaptırmış ve öm-

rünün geri kalanını burada ibadetle ve tefekkürle geçirmiştir. Türbesi, Kazakistan'ın Türkistan şehrinde dir.

Yahya Kemal, Ahmet Yesevî'nin Türk tarihi bakımından önemini; "Şu Ahmet Yesevî kim, bir araştırın, göreceksiniz, bizim milliyetimizi asıl onda bulacaksınız." sözleriyle Fuat Köprülü'ye ifade eder. Tasavvufî Türk halk şîrinin öncüsü olan Ahmet Yesevî, düşüncelerini yayabilmek

için millî nazım şekli olan dördlüklerle, hece vezninde, yalın bir Türkçeyle şîirler yazmıştır. "Hikmet" adı verilen ve Divân-ı Hikmet adıyla bir kitapta toplanan şîirler, İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasında büyük rol oynamıştır. Fakr-nâme adlı eseri de İrfani eğitimde önemli bir kaynak niteliğindedir.

Vefatının 850. yıldönümü münasebetiyle 2016-2017 sezonunu UNESCO, Hoca Ahmet Yesevî yılını ilan etmiştir. Bu çerçevede bu manevî büyüğümüzü anmak ve onu anlamaya çalışmak oldukça

önemlidir. Özellikle ülke ve İslam alemi olarak son zamanlarda yaşadığımız olaylar, iyi insan yetiştirmek için Hoca Ahmet Yesevîler, Hacı Bektaş-ı Veller, Mevlânalar, Yunus Emreler gibi büyüklerimizin düşüncelerine ne çok ihtiyacımız olduğunu göstermektedir.

